

I. DISPOSICIÓN XERAIS

MINISTERIO DE EDUCACIÓN

13118 *Real decreto 1147/2011, do 29 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo.*

A Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións e da formación profesional, ordena un sistema integral de formación profesional, cualificacións e acreditación que poida responder con eficacia e transparencia ás demandas sociais e económicas a través das diversas modalidades formativas. Con este fin créase o Sistema Nacional de Cualificacións e Formación Profesional, no marco do cal deben orientarse as accións formativas programadas e desenvolvidas en coordinación coas políticas activas de emprego e de fomento da libre circulación dos traballadores.

Neste sentido, o artigo 9 da Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, configura unha formación profesional comprensiva dun conxunto de accións formativas que capacitan para o desempeño das distintas profesións e inclúe «*as ensinanzas propias da formación profesional inicial, as accións de inserción e reinserción laboral dos traballadores, así como as orientadas á formación continua nas empresas*», que permitan a adquisición e actualización permanente das competencias profesionais. Esta mesma definición foi reproducida polo artigo 39 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (LOE).

Por iso, as diferentes accións formativas de formación profesional intégranse no Sistema Nacional de Cualificacións e Formación Profesional, un de cuxos fins esenciais é promover unha oferta formativa de calidade, actualizada e adecuada a aqueles a que se destina, de acordo coas necesidades de cualificación do mercado laboral e as expectativas persoais de promoción profesional.

A formación profesional regrada ou inicial forma parte do sistema educativo e, en consecuencia, regúlase no capítulo V do título I da LOE. Esta formación profesional ten por finalidade preparar os alumnos para a actividade nun campo profesional e facilitar a súa adaptación ás modificacións laborais que poden producirse ao longo da súa vida, así como contribuír ao seu desenvolvemento persoal e ao exercicio dunha cidadanía democrática.

A formación profesional do sistema educativo comprende un conxunto de ciclos formativos cunha organización modular, de duración variable e contidos teórico-prácticos adecuados aos diversos campos profesionais. Estes ciclos formativos serán de grao medio e de grao superior e estarán referidos ao Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.

A LOE dispón que o Goberno, logo de consulta ás comunidades autónomas, establecerá as titulacións correspondentes aos estudos de formación profesional, así como os aspectos básicos do currículo de cada unha delas (artigo 39.6). En desenvolvemento desta previsión, o Real decreto 1538/2006, do 15 de decembro, estableceu a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo.

Actualmente, a formación profesional constitúe unha prioridade da política educativa, da política económica da Unión Europea e do Goberno de España. Por un lado, os obxectivos fixados pola Unión Europea para o ano 2020 recollen a necesidade de incrementar o nivel de formación e cualificación tanto dos mozos en idade escolar como da poboación traballadora, para o cal é necesario reforzar, modernizar e flexibilizar as ensinanzas de formación profesional. No ámbito nacional, o Goberno concibe a formación profesional como instrumento clave para avanzar cara a un novo modelo de crecemento económico, e así o manifestou na Estratexia para unha economía sustentable, aprobada polo Consello de Ministros en novembro de 2009. Consecuentemente, o Ministerio de Educación converteu a formación profesional nun dos eixes esenciais da súa actuación, desenvolvida e ordenada no Plan de Acción 2010-2011.

Neste contexto, a Lei 2/2011, do 4 de marzo, de economía sustentable, e a Lei orgánica 4/2011, do 11 de marzo, complementaria da Lei de economía sustentable, pola que se modifican as leis orgánicas 5/2002, das cualificacións e da formación profesional, 2/2006, de educación, e 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial, introduciron un ambicioso conxunto de cambios lexislativos necesarios para incentivar e acelerar o desenvolvemento dunha economía máis competitiva, máis innovadora, capaz de renovar os sectores produtivos tradicionais e abrir camiño cara ás novas actividades demandantes de emprego, estables e de calidade.

De forma máis específica, estas leis introduciron modificacións significativas no marco legal das ensinanzas de formación profesional co fin de facilitar a adecuación da oferta formativa ás demandas dos sectores produtivos, ampliar a oferta de formación profesional, avanzar na integración da formación profesional no conxunto do sistema educativo e reforzar a cooperación entre as administracións educativas, así como cos axentes sociais e as empresas privadas.

Este novo marco normativo fai necesaria unha nova regulación da ordenación da formación profesional do sistema educativo. Trátase dunha reforma de longo alcance, que introduce novidades moi importantes, entre as cales destacan: a integración na ordenación da formación profesional dos módulos profesionais dos programas de cualificación profesional inicial; os cursos de especialización dos ciclos formativos; a ampliación das posibilidades de acceder aos diferentes niveis de formación profesional (esencialmente aos ciclos de grao medio e superior), a través dunha nova regulación do acceso e as validacións e exencións; ou a flexibilización da oferta formativa para garantir unha mellor adaptación ás demandas de contexto socioeconómico.

Ademais, recóllense nesta norma outras disposicións en materia de formación profesional, como son a formación profesional a distancia, a información e orientación profesional, a rede de centros de formación profesional ou a colaboración co sistema universitario.

No que afecta o contido básico desta norma regulamentaria, a súa xustificación encóntrase, conforme a doutrina do Tribunal Constitucional, na propia natureza da materia regulada, xa que resulta un complemento indispensable para asegurar o mínimo común denominador establecido nas normas legais básicas.

No proceso de elaboración deste real decreto foron consultadas as comunidades autónomas e emitiron informe o Consello Xeral da Formación Profesional, o Consello Escolar do Estado e o Ministerio de Política Territorial e Administración Pública.

Na súa virtude, por proposta do ministro de Educación, de acordo co Consello de Estado e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 29 de xullo de 2011,

DISPOÑO:

TÍTULO PRELIMINAR

Disposicións xerais

Artigo 1. *Obxecto.*

1. O obxecto deste real decreto é establecer a ordenación xeral das ensinanzas de formación profesional do sistema educativo.

2. A formación profesional do sistema educativo defínese como o conxunto de accións formativas que teñen por obxecto a cualificación das persoas para o desempeño das diversas profesións, para a súa empregabilidade e para a participación activa na vida social, cultural e económica.

Artigo 2. *Finalidade da formación profesional do sistema educativo.*

A formación profesional do sistema educativo persegue as seguintes finalidades:

- a) Cualificar as persoas para a actividade profesional e contribuír ao desenvolvemento económico do país.
- b) Facilitar a súa adaptación aos cambios profesionais e sociais que poidan producirse durante a súa vida.
- c) Contribuír ao seu desenvolvemento persoal, ao exercicio dunha cidadanía democrática, favorecendo a inclusión e a cohesión social e a aprendizaxe ao longo da vida.

Artigo 3. *Principios e obxectivos xerais.*

1. As ensinanzas de formación profesional teñen por obxecto conseguir que o alumnado adquira as competencias profesionais, persoais e sociais, segundo o nivel de que se trate (anexo I), necesarias para:

- a) Exercer a actividade profesional definida na competencia xeral do programa formativo.
- b) Comprender a organización e características do sector produtivo correspondente, os mecanismos de inserción profesional, a súa lexislación laboral e os dereitos e obrigas que derivan das relacións laborais.
- c) Consolidar hábitos de disciplina, traballo individual e en equipo, así como capacidades de autoaprendizaxe e capacidade crítica.
- d) Establecer relacións interpersoais e sociais, na actividade profesional e persoal, baseadas na resolución pacífica dos conflitos, o respecto aos demais e o rexeitamento á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos comportamentos sexistas.
- e) Previr os riscos laborais e ambientais e adoptar medidas para traballar en condicións de seguridade e saúde.
- f) Desenvolver unha identidade profesional motivadora de futuras aprendizaxes e adaptacións á evolución dos procesos produtivos e ao cambio social.
- g) Potenciar a creatividade, a innovación e a iniciativa emprendedora.
- h) Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación, así como as linguas estranxeiras necesarias na súa actividade profesional.
- i) Comunicarse de forma efectiva no desenvolvemento da actividade profesional e persoal.
- j) Xestionar a súa carreira profesional, analizando os itinerarios formativos máis adecuados para mellorar a súa empregabilidade.

2. A formación profesional tamén fomentará a igualdade efectiva de oportunidades para todos, con especial atención á igualdade entre homes e mulleres.

3. Estas ensinanzas prestarán unha atención adecuada, en condicións de accesibilidade universal e cos recursos de apoio necesarios, en cada caso, ás persoas con discapacidade.

4. Así mesmo, a formación profesional posibilitará a aprendizaxe ao longo da vida, favorecendo a incorporación das persoas ás distintas ofertas formativas e a conciliación da aprendizaxe con outras responsabilidades e actividades.

TÍTULO I

As ensinanzas de formación profesional

CAPÍTULO I

A ordenación e a organización das ensinanzas

Artigo 4. *A ordenación da formación profesional.*

As ensinanzas da formación profesional do sistema educativo ordénanse nos:

- a) Módulos profesionais específicos dos programas de cualificación profesional inicial.
- b) Ciclos formativos de grao medio.
- c) Ciclos formativos de grao superior.
- d) Cursos de especialización.

Artigo 5. *Organización das ensinanzas.*

1. As ensinanzas de formación profesional do sistema educativo deben responder a un perfil profesional e organízanse en módulos profesionais de duración variable.
2. As ensinanzas de formación profesional organizaranse de maneira que permitan a conciliación da aprendizaxe das persoas con outras actividades e responsabilidades.
3. As ensinanzas de formación profesional adaptaranse ao alumnado con necesidade específica de apoio educativo para que se garanta o seu acceso, permanencia e progresión nestas ensinanzas.

Artigo 6. *Os módulos profesionais.*

1. Os módulos profesionais estarán constituídos por áreas de coñecemento teórico-prácticas, en función das competencias profesionais, sociais e persoais que se pretendan alcanzar. Estes módulos profesionais, segundo a súa natureza, estarán asociados ou non a unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.
2. Co fin de promover a formación ao longo da vida, as administracións educativas poderán organizar a impartición dos módulos profesionais en unidades formativas de menor duración. Estas unidades poderán ser certificables. A certificación terá validez no ámbito da correspondente Administración educativa. A superación de todas as unidades formativas que constitúen un módulo profesional dará dereito á certificación deste, que é a unidade mínima de certificación con valor en todo o territorio nacional.

Artigo 7. *O perfil profesional.*

Os elementos que definen o perfil profesional de cada ensinanza son os seguintes:

- a) A competencia xeral. Describe as funcións profesionais máis significativas do perfil profesional. Tomará como referente o conxunto de cualificacións profesionais e as unidades de competencia incluídas. Nos cursos de especialización, a competencia xeral poderá estar referida ao Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.
- b) As competencias profesionais, persoais e sociais. Describen o conxunto de coñecementos, destrezas e competencia, entendida esta en termos de autonomía e responsabilidade, que permiten responder aos requirimentos do sector produtivo, aumentar a empregabilidade e favorecer a cohesión social.
- c) As cualificacións profesionais e, de ser o caso, as unidades de competencia cando se refiran ao Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.

Artigo 8. *O currículo.*

1. Corresponde ao Goberno, mediante real decreto, establecer os aspectos básicos do currículo que constitúen as ensinanzas mínimas dos ciclos formativos e dos cursos de especialización das ensinanzas de formación profesional que, en todo caso, se axustarán ás exixencias derivadas do Sistema Nacional de Cualificacións e Formación Profesional.
2. As administracións educativas establecerán os currículos correspondentes respectando o disposto neste real decreto e nas normas que regulen as diferentes ensinanzas de formación profesional. En todo caso, a ampliación e desenvolvemento dos contidos incluídos nos aspectos básicos do currículo, establecido polo Goberno, referiranse ás cualificacións e unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais incluídas nas correspondentes ensinanzas, así como á formación non asociada ao dito catálogo, respectando o perfil profesional establecido.

3. As administracións educativas terán en conta, ao establecer o currículo das ensinanzas reguladas no presente real decreto, a realidade socioeconómica do territorio da súa competencia, así como as perspectivas de desenvolvemento económico e social, coa finalidade de que as ensinanzas respondan en todo momento ás necesidades de cualificación dos sectores socioproductivos do seu ámbito, sen ningún prexuízo á mobilidade do alumnado. Para iso, contarase coa colaboración dos interlocutores sociais.

4. Os centros de formación profesional aplicarán os currículos establecidos pola Administración educativa correspondente, de acordo coas características e expectativas do alumnado, con especial atención ás necesidades daquelas persoas que presenten unha discapacidade. Así mesmo, teranse en conta as posibilidades formativas do contorno, especialmente no módulo profesional de formación en centros de traballo.

5. Co fin de lle facilitar ao alumnado a adquisición das competencias correspondentes, as administracións educativas, no marco das súas competencias, promoverán a autonomía pedagóxica organizativa e de xestión dos centros que impartan formación profesional, fomentarán o traballo en equipo do profesorado e o desenvolvemento de plans de formación, investigación e innovación no seu ámbito docente, así como as actuacións que favorezan a mellora continua dos procesos formativos.

6. A metodoloxía didáctica das ensinanzas de formación profesional integrará os aspectos científicos, tecnolóxicos e organizativos que en cada caso correspondan, co fin de que o alumnado adquira unha visión global dos procesos produtivos propios da actividade profesional correspondente.

Artigo 9. *Estrutura dos títulos de formación profesional e dos cursos de especialización.*

As disposicións estatais que establezan un título de formación profesional ou un curso de especialización, e determinen as súas características e contidos básicos, deberán ter, como mínimo, o seguinte contido:

- a) Identificación do título ou curso de especialización:
 - Denominación.
 - Nivel no sistema educativo.
 - Duración.
 - Familia ou familias profesionais.
 - Nivel no Marco Español de Cualificacións e, para os ciclos formativos de grao superior, ademais, nivel do Marco Español de Cualificacións para a Educación Superior e as súas correspondencias cos marcos europeos.
- b) Perfil profesional. Competencia xeral, competencias profesionais, persoais e sociais. Relación de cualificacións profesionais e unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais incluídas.
- c) O contorno profesional, que inclúe, entre outros, as ocupacións e postos de traballo.
- d) A perspectiva no sector ou sectores.
- e) Ensinanzas:
 - Obxectivos xerais.
 - Módulos profesionais, nos termos previstos no artigo seguinte.
- f) Os parámetros básicos de contexto formativo. Concretaranse: os espazos e os equipamentos mínimos, adecuados ao número de postos escolares, así como as titulacións e especialidades do profesorado, e as súas equivalencias para efectos de docencia.
- g) A correspondencia, de ser o caso, dos módulos profesionais coas unidades de competencia para a súa acreditación.
- h) Validacións, exencións e equivalencias.
- i) Información sobre os requisitos necesarios segundo a lexislación vixente para o exercicio profesional.

j) Para os títulos de grao superior, a modalidade e materias do bacharelato que faciliten a admisión en caso de concorrencia competitiva.

Artigo 10. *Estrutura dos módulos profesionais.*

1. Os módulos profesionais incluírán, de ser o caso, as especificacións da formación recollidas nos correspondentes módulos formativos do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.

2. Os módulos profesionais estarán definidos en resultados de aprendizaxe, criterios de avaliación e contidos, tomando como referencia as competencias profesionais, persoais e sociais que se pretenden desenvolver a través do módulo profesional.

3. O real decreto polo que se estableza un título de formación profesional ou un curso de especialización especificará para cada módulo profesional os seguintes aspectos:

- a) Denominación e código.
- b) Os obxectivos expresados en resultados de aprendizaxe.
- c) Criterios de avaliación.
- d) Contidos básicos do currículo, que quedarán descritos de forma integrada en termos de procedementos, conceptos e actitudes. Agruparanse en bloques relacionados directamente cos resultados de aprendizaxe.
- e) Orientacións pedagóxicas.
- f) Duración mínima en horas do módulo profesional na modalidade presencial.
- g) Número de créditos ECTS de cada módulo profesional nos ciclos formativos de grao superior e cursos de especialización.
- h) Requisitos do profesorado.

4. Os módulos profesionais específicos dos PCPI axustaranse á mesma estrutura, nas partes que os afecten.

5. A adecuación puntual de módulos profesionais, incluídos nas diferentes ofertas de formación profesional do sistema educativo, aos cambios das unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais farase por orde ministerial. As administracións educativas comunicarán aos centros docentes as adaptacións que deban realizarse no currículo dos módulos profesionais que resulten afectados por estas actualizacións.

CAPÍTULO II

Os módulos profesionais específicos dos programas de cualificación profesional inicial

Artigo 11. *Obxectivos.*

Os programas de cualificación profesional inicial inclúen módulos profesionais que teñen como obxectivo que todo o alumnado alcance competencias profesionais propias de cualificacións profesionais de nivel 1 do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais que permitan obter, cando menos, un certificado de profesionalidade de nivel 1, así como favorecer a inserción laboral. Entre estes módulos incluírase un módulo de formación en centros de traballo.

Artigo 12. *Módulo profesional específico de formación en centros de traballo nos programas de cualificación profesional inicial.*

1. O módulo de formación en centros de traballo non terá carácter laboral e cumprirá as finalidades seguintes:

- a) Completar a adquisición de competencias profesionais alcanzadas no centro educativo relacionadas co perfil profesional.

b) Completar coñecementos relativos ao sistema de relacións sociolaborais das empresas.

2. As administracións educativas determinarán o momento en que debe cursarse o módulo profesional de formación en centros de traballo, en función das características do programa e da dispoñibilidade de postos formativos nas empresas.

3. A atribución docente deste módulo profesional correrá a cargo do profesorado que imparta docencia nos módulos profesionais asociados a unidades de competencia que integran o programa.

Artigo 13. *Acreditacións oficiais.*

1. O alumnado que supere os módulos profesionais específicos incluídos nun programa de cualificación profesional inicial terá dereito a obter os certificados de profesionalidade de nivel 1 das cualificacións profesionais correspondentes.

2. As administracións educativas, por solicitude previa dos interesados e a través do procedemento que establezan, solicitarán á Administración laboral correspondente os certificados de profesionalidade do alumnado que superase os módulos profesionais dos programas de cualificación profesional inicial para a súa entrega aos interesados.

3. Aqueles que non superen todos os módulos profesionais específicos incluídos nun programa de cualificación profesional inicial poderán solicitar un certificado académico no que consten os módulos profesionais superados, así como as unidades de competencia acreditadas do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.

CAPÍTULO III

Ciclos formativos de grao medio e superior

Artigo 14. *Ordenación.*

1. As ensinanzas de formación profesional conducentes á obtención dos títulos de técnico e de técnico superior establecidos na Lei orgánica de educación ordenaranse en ciclos formativos de grao medio e de grao superior, respectivamente.

2. Os ciclos formativos de grao medio forman parte do ensino secundario postobligatorio e os ciclos formativos de grao superior forman parte da educación superior do sistema educativo.

Sección 1.ª Acceso aos ciclos formativos

Artigo 15. *Acceso a ciclos formativos de grao medio.*

Para acceder aos ciclos formativos de grao medio requirirase unha das seguintes condicións:

a) Estar en posesión do título de graduado en educación secundaria obrigatoria ou dun nivel académico superior.

b) Ter superado os módulos obrigatorios dun programa de cualificación profesional inicial.

c) Ter superado o curso de formación específico para o acceso a ciclos de grao medio en centros públicos ou privados autorizados pola Administración educativa.

d) Ter superado a proba de acceso a ciclos formativos de grao medio ou de grao superior, ou a proba de acceso á universidade para maiores de 25 anos.

e) Algunha das titulacións previstas no artigo 18.

2. Nos supostos de acceso ao abeiro das letras c) e d), requirirase ter, cando menos, dezasete anos, cumpridos no ano de realización da proba ou do inicio do curso de acceso e non reunir outros requisitos de acceso a ciclos formativos de grao medio.

Artigo 16. *Curso de acceso aos ciclos formativos de grao medio.*

1. O curso de acceso aos ciclos de grao medio terá unha duración mínima de 600 horas.
2. O currículo de referencia para a organización do curso centrarase nas competencias básicas da educación secundaria obrigatoria que permitan cursar con éxito os ciclos de formación profesional de grao medio e organizarse arredor dos seguintes ámbitos: ámbito de comunicación, ámbito social e ámbito científico-tecnolóxico.
3. A cualificación de cada ámbito do curso será numérica entre 1 e 10. A nota final do curso será a media aritmética das cualificacións dos ámbitos expresada con dous decimais, sendo positiva a cualificación de cinco puntos ou superior. Será necesario obter un mínimo de 4 puntos en cada un dos ámbitos para realizar a media.
4. Os ámbitos indicados no número anterior serán impartidos por profesorado con atribución docente nas materias que os integran.
5. As administracións educativas determinarán os centros públicos que poderán impartir estes cursos. Tamén os poderán impartir os centros privados que teñan autorizadas as ensinanzas de educación secundaria obrigatoria que determinen as administracións educativas.

Artigo 17. *Proba de acceso aos ciclos formativos de grao medio.*

1. A proba de acceso aos ciclos formativos de grao medio deberá acreditar que o alumno posúe os coñecementos e habilidades suficientes para cursar con aproveitamento as ensinanzas correspondentes. Organizaranse en tres partes, unha por cada un dos ámbitos sinalados no artigo anterior.
2. O currículo de referencia para a organización da proba será o mesmo que o establecido para o curso de acceso regulado no artigo anterior.
3. As probas realizaranse nos centros públicos que establezan as administracións educativas.

Artigo 18. *Acceso a ciclos formativos de grao superior.*

Para acceder aos ciclos formativos de grao superior requirirase unha das seguintes condicións:

- a) Estar en posesión do título de bacharel.
- b) Posuír un título de técnico de grao medio e ter superado un curso de formación específico para o acceso a ciclos de grao superior en centros públicos ou privados autorizados pola Administración educativa.
- c) Ter superado a proba de acceso a ciclos formativos de grao superior ou a proba de acceso á universidade para maiores de 25 anos.

Artigo 19. *Curso de formación específico para o acceso aos ciclos formativos de grao superior.*

1. O curso de acceso aos ciclos de grao superior terá unha duración mínima de 700 horas.
2. Este curso constará de dúas partes, unha parte común e outra específica.
 - A parte común terá carácter instrumental e desenvolverá, como mínimo, os obxectivos da lingua castelá e idioma estranxeiro do bacharelato.
 - A parte específica organizarase, ao menos, en dúas opcións: ciencia e tecnoloxía, e humanidades e ciencias sociais. Dentro de cada opción as administracións educativas desenvolverán, como mínimo, dúas materias.
3. Estas materias serán impartidas por profesorado con atribución docente nelas.
4. A cualificación de cada materia do curso será numérica entre 1 e 10. A nota final do curso será a media aritmética destas expresada con dous decimais, sendo positiva a

cualificación de cinco puntos ou superior. Será necesario obter un mínimo de 4 puntos en cada unha das materias para realizar a media.

5. Para realizar o curso será necesario estar en posesión dun título de técnico de formación profesional.

6. As administracións educativas determinarán os centros públicos que poderán impartir estes cursos. Tamén os poderán impartir os centros privados que teñan autorizadas as ensinanzas de bacharelato que determinen as administracións educativas.

Artigo 20. *Proba de acceso aos ciclos formativos de grao superior.*

1. A proba de acceso á formación profesional de grao superior terá por obxecto acreditar que o alumno posúe a madurez necesaria en relación cos obxectivos do bacharelato, así como os coñecementos específicos que se requiran para o ciclo ao cal desexe acceder.

2. A proba organizarase en dúas partes, común e específica, tomando como referente o establecido para a organización do curso de formación específica.

3. As probas realizaranse nos centros públicos que establezan as administracións educativas.

4. Para acceder á proba de acceso requirirase ter dezanove anos, cumpridos no ano de realización da proba, ou dezaioito se se acredita estar en posesión dun título de técnico relacionado con aquel ao cal se desexa acceder.

Artigo 21. *Disposicións comúns para os cursos e as probas de acceso.*

1. As administracións educativas convocarán, polo menos unha vez ao ano, as probas de acceso a ciclos formativos de grao medio e de grao superior de acordo co disposto neste real decreto.

2. Tanto os cursos como as probas de acceso terán por obxecto acreditar a adquisición das competencias recollidas nos anexos II e III.

3. A proba de acceso a ciclos formativos de grao medio e de grao superior cualificarase numericamente entre cero e dez, con dous decimais para cada unha das partes que se establezan. A nota final da proba será a media aritmética destas, expresada con dous decimais, sendo positiva a cualificación de cinco puntos ou superior. Será necesario obter un mínimo de 4 puntos en cada unha das partes en que se organice a proba para realizar a media.

4. A superación do curso ou probas de acceso a ciclos formativos de grao medio e de grao superior terá validez en todo o territorio nacional.

5. Nun mesmo curso escolar non se poderá concorrer ás probas de acceso en máis dunha comunidade autónoma. As administracións educativas poderán establecer criterios de admisión no caso de que a demanda sexa maior que a oferta.

6. Corresponde ás administracións educativas regular a exención das partes das probas ou do curso de formación que dá acceso aos ciclos formativos de grao medio e de grao superior en función da formación previa acreditada polo alumnado.

Sección 2.ª Módulos profesionais que configuran os ciclos formativos

Artigo 22. *Tipos de módulos profesionais.*

Os ciclos formativos incluirán, como mínimo, os seguintes módulos profesionais:

- a) Módulos asociados a unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.
- b) Módulo de formación e orientación laboral
- c) Módulo de empresa e iniciativa emprendedora.
- d) Módulo de formación en centros de traballo.
- e) Módulo de proxecto, só para ciclos formativos de grao superior.

Así mesmo, poderán incluír outros módulos profesionais non asociados ás unidades de competencia.

Artigo 23. Módulo profesional de formación e orientación laboral.

1. Todos os ciclos formativos incluírán a formación necesaria para coñecer as oportunidades de aprendizaxe, as oportunidades de emprego, a organización do traballo, as relacións na empresa, a lexislación laboral básica, así como os dereitos e deberes que derivan das relacións laborais, para facilitar o acceso ao emprego ou a reinserción laboral en igualdade de xénero e non discriminación das persoas con discapacidade.

2. Este módulo incorporará a formación na prevención de riscos laborais, sen prexuízo do seu tratamento transversal noutros módulos profesionais, segundo o exixa o perfil profesional.

3. A formación establecida neste módulo profesional capacita para levar a cabo responsabilidades profesionais equivalentes ás que precisan as actividades de nivel básico en prevención de riscos laborais, establecidas no Real decreto 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos servizos de prevención.

4. A concreción curricular deste módulo profesional estará contextualizada ás características propias de cada familia profesional ou do sector produtivo correspondente ao título.

Artigo 24. Módulo profesional de empresa e iniciativa emprendedora.

1. Todos os ciclos formativos incluírán a formación necesaria para coñecer os mecanismos de creación e xestión básica das empresas, o autoemprego, o desenvolvemento da responsabilidade social das empresas, así como a innovación e a creatividade nos procesos e técnicas da súa actividade laboral.

2. Esta formación poderá, con carácter excepcional, incorporarse transversalmente a varios módulos profesionais cando, por coherencia formativa da formación asociada ao perfil profesional, así se requira.

3. A concreción curricular deste módulo profesional estará contextualizada ás características propias de cada familia profesional ou do sector produtivo correspondente ao título.

Artigo 25. Módulo profesional de formación en centros de traballo.

1. Todos os ciclos formativos incluírán un módulo de formación en centros de traballo que non terá carácter laboral.

2. O módulo profesional de formación en centros de traballo terá as finalidades seguintes:

a) Completar a adquisición de competencias profesionais propias de cada título alcanzadas no centro educativo.

b) Adquirir unha identidade e madurez profesional motivadoras para a aprendizaxe ao longo da vida e para as adaptacións aos cambios que xeren novas necesidades de cualificación profesional.

c) Completar coñecementos relacionados coa produción, a comercialización, a xestión económica e o sistema de relacións sociolaborais das empresas, co fin de facilitar a súa inserción laboral.

d) Avaliar os aspectos máis relevantes da profesionalidade alcanzada polo alumno no centro educativo e acreditar os aspectos requiridos no emprego que para verificarse requiren situacións reais de traballo.

3. As administracións educativas determinarán o momento en que debe cursarse o módulo profesional de formación en centros de traballo, en función das características de cada ciclo formativo, a estacionalidade, tipo de oferta e dispoñibilidade de postos formativos nas empresas.

4. En calquera caso, os reais decretos que establezan os títulos de formación profesional poderán determinar os módulos profesionais que cando menos deben terse superado para realizar o módulo de formación en centros de traballo.

5. A atribución docente deste módulo profesional correrá a cargo do profesorado das especialidades de formación profesional que imparta docencia no ciclo formativo en módulos profesionais asociados a unidades de competencia que o integran.

Artigo 26. *Módulo profesional de proxecto.*

1. Os ciclos formativos de grao superior incorporarán un módulo profesional de proxecto, que se definirá de acordo coas características da actividade laboral do ámbito do ciclo formativo e con aspectos relativos ao exercicio profesional e á xestión empresarial.

2. O módulo terá por obxecto a integración das diversas capacidades e coñecementos do currículo de todos os módulos do ciclo formativo. Esta integración concretarase en proxectos que teñan en conta as variables tecnolóxicas e organizativas relacionadas co título. Para iso, o módulo profesional de proxecto realizarase durante o último período do ciclo formativo e avaliarase unha vez cursado o módulo profesional de formación en centros de traballo.

3. Este módulo organizarase sobre a base da titoría individual e colectiva e a súa atribución docente correrá a cargo do profesorado que imparta docencia no ciclo formativo, preferentemente en módulos profesionais asociados a unidades de competencia.

CAPÍTULO IV

Cursos de especialización

Artigo 27. *Cursos de especialización.*

1. Os cursos de especialización terán por obxecto complementar as competencias daqueles que xa dispoñan dun título de formación profesional e facilitar a aprendizaxe ao longo da vida.

2. O Goberno, mediante real decreto, logo de consulta ás comunidades autónomas e ao Consello Xeral da Formación Profesional, poderá crear cursos de especialización.

3. Os cursos de especialización axustaranse aos seguintes requisitos e condicións:

a) Versarán, dentro do seu mesmo nivel de formación, sobre os aspectos e áreas que impliquen afondamento no campo de coñecemento dos títulos de referencia, ou ben unha ampliación das competencias que se inclúen neles.

b) Con carácter xeral, cando o perfil profesional ou as competencias incluídas teñan como referente unha cualificación do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais, non debe estar incluída de forma completa nun título de formación profesional. Non obstante, de forma excepcional, poderán incluírse unidades de competencia da dita cualificación profesional.

c) O real decreto que regule o curso de especialización deberá especificar os títulos de formación profesional que dan acceso a el.

d) A natureza dos cursos de especialización require a especificación completa da formación.

e) A formación que se incorpora no deseño do curso de especialización deberá ter en conta a formación previa incluída nos títulos que dan acceso a ela.

f) A duración, con carácter xeral, quedará fixada entre 300 e 600 horas de formación.

4. Para poder acceder aos cursos de especialización requirirase posuír un título de formación profesional dos establecidos no real decreto polo que se regula cada curso de especialización.

5. Cuando se considere necesario, incorporárase un módulo profesional de formación en centros de traballo (FCT), que se axustará ao establecido para o módulo de FCT para os ciclos formativos de formación profesional.

6. As administracións educativas determinarán os requisitos que deben cumprir os centros docentes que poidan ofertar estes cursos de especialización en réxime presencial ou a distancia. Entre estes requisitos estará o de impartir algún dos títulos que dean acceso a eles así como os requisitos específicos que se definan no real decreto que regule o correspondente curso de especialización.

CAPÍTULO V

Outros programas formativos

Artigo 28. *Obxectivo.*

As administracións educativas poderán organizar programas formativos que teñan como obxectivo formar as persoas maiores de 17 anos cumpridos no ano de inicio do programa, que abandonaron prematuramente o sistema educativo sen ningunha cualificación profesional, para facilitar o seu acceso a unha actividade profesional concreta, adaptada ás necesidades do sector produtivo e do contorno, así como facilitar a empregabilidade e a obtención dun título de formación profesional.

Artigo 29. *Características.*

1. Nestes programas formativos indicárase o perfil profesional e as ocupacións de referencia. Estarán configurados por algúns dos módulos profesionais dos títulos de formación profesional ou dos programas de cualificación profesional inicial asociados a unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.

2. Estes programas impartiranse no centro que xa estea autorizado para impartir os títulos ou programas de cualificación profesional inicial de referencia.

3. Estes programas poderán incluír formación complementaria non referida ao Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais para adaptarse ás necesidades do colectivo a que van destinados. Esta formación complementaria seguirá a estrutura modular e os seus obxectivos estarán definidos en resultados de aprendizaxe, criterios de avaliación e contidos.

4. Os módulos profesionais superados terán carácter acumulable para a obtención dun título de formación profesional.

5. A duración será variable segundo as necesidades dos colectivos a que vaian destinados e os módulos profesionais incluídos neles.

6. Todos os módulos terán asignado un profesor coa atribución docente establecida para o módulo profesional correspondente.

Artigo 30. *Modalidades de impartición dos programas formativos.*

Estes programas formativos poderanse desenvolver en dúas modalidades:

- a) Nun centro docente público ou privado autorizado pola Administración educativa.
- b) En alternancia coa actividade na empresa.

Artigo 31. *Modalidade en alternancia.*

1. Poderán desenvolverse programas formativos en alternancia en colaboración con empresas para aquelas persoas que dispoñan dun contrato de traballo, un contrato para a formación, unha bolsa de formación en empresas ou entidades públicas ou a condición de voluntario de acordo coa Lei 6/1996, do 15 de xaneiro, do voluntariado.

2. Para a aplicación do establecido neste artigo será necesaria a subscripción dun convenio entre a empresa e a Administración educativa, polo procedemento que esta estableza, e coa Administración laboral competente, cando así o prevexan as súas normas específicas, no cal deberán recollese, como mínimo, os seguintes aspectos:

a) O contido dos programas de formación, as actividades que se desenvolvan e a forma de avaliar o progreso do alumno.

b) O alcance do compromiso formativo que corresponda á empresa, así como a flexibilidade na actividade nesta para que os alumnos participantes poidan cursar as actividades de formación que se realicen no centro educativo.

c) A duración do programa adaptárase ás características propias da formación compartida entre centro educativo e empresa. Deberá garantirse que a duración total do programa e a actividade docente que corresponda aos centros lle permita ao alumnado adquirir os resultados de aprendizaxe contidos nos diferentes módulos profesionais.

d) A participación e información aos representantes legais dos traballadores na empresa que subscribiu o correspondente convenio.

3. O programa deberá contar cun titor no centro docente e un titor na empresa. Todos os módulos terán asignado un profesor responsable, encargado da programación, supervisión da formación e o progreso dos alumnos, así como da avaliación do alumnado.

4. Nos supostos de contrato para a formación, terase en conta que cando o traballador contratado para a formación non finalizase a educación secundaria obrigatoria, a formación terá por obxecto prioritario a obtención do título de graduado en educación secundaria obrigatoria.

5. A formación daquelas persoas que dispoñan dun contrato de traballo desenvolverase sen prexuízo das competencias da Administración laboral en materia de formación para o emprego en relación coa formación de demanda establecida nos artigos 12 ao 19 do Real decreto 395/2007, do 23 de marzo, polo que se regula o subsistema de formación profesional para o emprego.

TÍTULO II

Títulos de formación profesional

CAPÍTULO I

Os títulos e os seus efectos

Artigo 32. *Títulos de formación profesional.*

1. Os títulos da formación profesional do sistema educativo son o de técnico e o de técnico superior, de conformidade co disposto no artigo 44 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

2. Os títulos de formación profesional acreditan as competencias incluídas no perfil profesional, incluíndo competencias profesionais, persoais e sociais para favorecer a competitividade, a empregabilidade e a cohesión social, así como as cualificacións profesionais e as unidades de competencia incluídas no título.

3. Os títulos de técnico e técnico superior quedarán agrupados nas familias profesionais establecidas no anexo I do Real decreto 1128/2003, do 5 de setembro, polo que se regula o Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.

4. Os títulos de formación profesional acreditan un nivel de formación no sistema educativo e un perfil profesional e terán as seguintes características:

a) Responderán ás necesidades demandadas polo sistema produtivo, as persoas e a sociedade para exercer unha cidadanía democrática e desempeñar as actividades profesionais relacionadas co perfil profesional de referencia.

b) O perfil profesional virá determinado, fundamentalmente, polas cualificacións profesionais completas e, de ser o caso, outras unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais que se inclúan nel.

c) Manterán un equilibrio entre polivalencia e especialización que virá determinado polas características dos correspondentes sectores produtivos. A polivalencia permitirá aumentar a empregabilidade e as posibilidades de adaptación aos cambios organizativos e tecnolóxicos. A especialización deberá favorecer a produtividade, a competitividade e a innovación.

d) Poderán incluír formación non asociada ao Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais que permita conseguir as competencias de carácter persoal, social e profesional incluídas no título. Esta formación poderá incluírse en módulos profesionais independentes ou de forma transversal noutros módulos profesionais en función do ciclo formativo de que se trate.

e) A configuración modular dos ciclos formativos facilitará a mobilidade do alumnado entre ciclos e outras ensinanzas de sistema educativo.

f) Os ciclos formativos contribuirán a facer realidade o sistema integrado de formación profesional, establecendo a correspondencia entre módulos profesionais e unidades de competencia incluídas no Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.

g) Cada título incluírá, cando menos, unha cualificación profesional completa.

Artigo 33. *Catálogo de títulos de formación profesional.*

1. O Catálogo de títulos da formación profesional do sistema educativo deberá responder ás competencias profesionais requiridas polos diferentes sectores produtivos e contribuirá ao desenvolvemento económico a nivel nacional, autonómico e local. Así mesmo, dará resposta á demanda da sociedade e aos intereses e expectativas dos cidadáns.

2. O Catálogo de títulos de formación profesional está constituído polos títulos de técnico e de técnico superior que o Goberno estableza. Así mesmo, incluírá os cursos de especialización.

3. O Ministerio de Educación manterá actualizado permanentemente este catálogo.

Artigo 34. *Efectos dos títulos.*

1. Os títulos de técnico e técnico superior teñen carácter oficial e validez académica e profesional en todo o territorio nacional.

2. O título de técnico permitirá o acceso a calquera das modalidades de bacharelato así como ás validacións das materias do bacharelato que determine o Goberno.

3. O alumno que obtivese un título de técnico de formación profesional obterá o título de bacharel se supera as materias comúns do bacharelato.

4. O título de técnico superior dará dereito ao acceso directo aos estudos universitarios de acordo coa normativa vixente de acceso á universidade así como ás validacións dos créditos dos estudos universitarios que correspondan.

5. O rexistro e a expedición dos títulos de técnico e técnico superior realizarase de conformidade coa normativa vixente sobre expedición de títulos académicos e profesionais correspondentes ás ensinanzas establecidas pola Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

CAPÍTULO II

Formas de obtención dos títulos

Artigo 35. *Vías para a obtención dos títulos.*

Os títulos de formación profesional poden obterse mediante:

a) A superación das diferentes ofertas de ciclos formativos de grao medio e de grao superior.

b) A superación das probas organizadas para tal efecto.

Artigo 36. *Probas para a obtención dos títulos de técnico e de técnico superior.*

1. As administracións educativas organizarán periodicamente as probas establecidas no artigo 69.4 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, para a obtención de título de técnico e de técnico superior.

2. As probas serán convocadas, cando menos, unha vez ao ano. As administracións educativas, no ámbito das súas competencias, determinarán nas súas convocatorias os módulos profesionais dos ciclos formativos para os cales se realizan as probas, o período de matriculación e as datas de realización. As administracións educativas establecerán os centros públicos en que se realizarán as probas.

3. A avaliación realizarase por módulos profesionais e os contidos das probas referiranse aos currículos dos ciclos formativos vixentes.

4. Un alumno non poderá estar matriculado no mesmo ano académico nun mesmo módulo profesional en diferentes comunidades autónomas. Tampouco poderá estar matriculado simultaneamente nun mesmo módulo profesional na modalidade de formación presencial e a distancia.

Artigo 37. *Requisitos para participar nas probas.*

Para participar nas probas de obtención dos títulos será necesario cumprir os seguintes requisitos:

a) Para as probas de técnico, ter dezoito anos e reunir algunha das condicións de acceso a que se refire o artigo 15 deste real decreto.

b) Para as probas de técnico superior, ter vinte anos e reunir algunha das condicións de acceso a que se refire o artigo 18 deste real decreto.

TITULO III

Réxime de validacións e exencións

Artigo 38. *Validacións.*

1. Os módulos profesionais poderán ser obxecto de validación nos seguintes termos:

a) Os que teñan acreditada oficialmente unha unidade de competencia que forme parte do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais terán validados os módulos profesionais correspondentes segundo se estableza na norma que regule cada título ou curso de especialización.

b) Os módulos profesionais pertencentes aos ciclos formativos de grao medio poderán validarse con materias do bacharelato, nos termos que determine a norma que regule cada ciclo.

c) O módulo profesional de formación e orientación laboral de calquera título de formación profesional establecido ao abeiro da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, poderá ser obxecto de validación sempre que se acredite ter superado o módulo profesional de formación e orientación laboral establecido ao abeiro da Lei 1/1990, do 3 de outubro, de ordenación xeral do sistema educativo, e se acredite a formación establecida para o desempeño das funcións de nivel básico da actividade preventiva, expedida de acordo co disposto na normativa vixente.

2. O Goberno, mediante real decreto, establecerá o réxime de validacións entre as ensinanzas da educación superior: as universitarias, as de formación profesional e as de réxime especial.

3. Os módulos profesionais validados cualificaranse cun 5, para efectos de obtención da nota media.

Artigo 39. *Exención do módulo profesional de formación en centros de traballo.*

1. Poderá determinarse a exención total ou parcial do módulo profesional de formación en centros de traballo pola súa correspondencia coa experiencia laboral, sempre que se acredite unha experiencia correspondente ao traballo a tempo completo dun ano, relacionada cos estudos profesionais respectivos.

2. A xustificación da experiencia laboral realizarase de conformidade co disposto no artigo 12 do Real decreto 1224/2009, do 17 de xullo, de recoñecemento das competencias profesionais adquiridas por experiencia laboral.

Artigo 40. *Aspectos procedementais.*

1. Os que cursen as ensinanzas de formación profesional reguladas neste real decreto nun centro docente autorizado poderán solicitar a validación ou exención dos módulos profesionais establecidos na norma que regule cada título ou curso de especialización, a fin de completar ou finalizar as ditas ensinanzas.

A solicitude irá acompañada da certificación académica oficial dos estudos cursados ou, de ser o caso, do certificado de profesionalidade elaborado a partir do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais ou da acreditación parcial de unidades de competencia obtida a través do procedemento establecido no Real decreto 1224/2009, do 17 de xullo, de recoñecemento das competencias profesionais adquiridas por experiencia laboral.

O Ministerio de Educación, en colaboración coas comunidades autónomas, promoverá os mecanismos necesarios para que os interesados poidan substituír a achega do certificado académico oficial pola autorización ao instrutor dos procedementos para que achegue directamente este documento.

2. O recoñecemento das validacións e exencións recollidas nos artigos 38 e 39 corresponde á dirección do centro docente onde conste o expediente académico do alumno, de acordo co que establezan as administracións educativas. O vencemento do prazo máximo sen terse notificado resolución expresa lexítima o interesado ou interesados que tiveren deducido a solicitude para entendela desestimada por silencio administrativo.

3. A validación ou exención dos módulos profesionais que procedan quedará rexistrada no expediente académico do alumno, nas actas de avaliación e na certificación académica, respectivamente, como:

- a) Validado, naqueles módulos profesionais que fosen obxecto de validación.
- b) Exento, segundo corresponda, naqueles casos en que o módulo profesional de formación en centros de traballo fose obxecto de exención.

4. As validacións dos módulos profesionais incluídos nos títulos non previstas nos artigos anteriores deberán ser solicitadas ao Ministerio de Educación, que resolverá segundo proceda.

5. As validacións dos módulos profesionais que non estean incluídos nas ensinanzas mínimas que regulen os títulos de formación profesional e que completen os contidos do currículo das comunidades autónomas serán solicitadas na comunidade autónoma correspondente.

TÍTULO IV

A oferta e os centros de formación profesional

CAPÍTULO I

A oferta de formación profesional do sistema educativo

Artigo 41. *Oferta das ensinanzas.*

1. As administracións educativas, no ámbito das súas competencias, establecerán as medidas necesarias para programar e organizar a oferta das ensinanzas de formación profesional coa colaboración das corporacións locais e dos axentes sociais máis representativos.

2. Esta programación terá en conta a realidade socioeconómica do territorio da súa competencia, as expectativas e intereses dos cidadáns, a demanda de formación, así como a perspectiva de desenvolvemento económico e social.

3. A oferta das ensinanzas de formación profesional poderá flexibilizarse, permitíndolles ás persoas a posibilidade de combinar o estudo e a formación coa actividade laboral ou con outras actividades, entre elas, aquelas actividades derivadas da situación de discapacidade, respondendo así ás necesidades e intereses persoais.

4. Estas ensinanzas poderán ofertarse de forma completa ou parcial e, naqueles módulos profesionais en que sexa posible, poderán desenvolverse en réximes de ensino presencial ou a distancia.

Artigo 42. *Oferta modular de ciclos formativos.*

1. Coa finalidade de facilitar a formación permanente, a integración social e a inclusión das persoas adultas con especiais dificultades de inserción no mercado de traballo, as administracións educativas poderán ofertar, excepcionalmente, en réxime presencial ou a distancia, módulos profesionais incluídos en títulos e asociados a unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais a persoas con experiencia laboral que non teñan as condicións establecidas para o acceso aos ciclos formativos.

2. Esta formación será acumulable para a obtención dun título de formación profesional, sendo necesario para iso acreditar os requisitos de acceso correspondentes.

Artigo 43. *Oferta para completar un ciclo formativo de formación profesional.*

1. A acreditación de competencias profesionais adquiridas a través da experiencia laboral ou de vías non formais de formación deberá obterse mediante o procedemento establecido no Real decreto 1224/2009, do 17 de xullo, de recoñecemento das competencias profesionais adquiridas por experiencia laboral.

2. As administracións educativas promoverán que as persoas que participasen no procedemento de avaliación e acreditación de competencias profesionais adquiridas pola experiencia laboral poidan completar a formación necesaria para a obtención dun título de formación profesional.

3. As administracións educativas facilitarán información sobre as distintas ofertas de módulos profesionais, en réxime presencial ou a distancia, que poden cursar para completar a formación conducente a un título de formación profesional.

Artigo 44. *Accións formativas desenvoltas nas empresas.*

1. As administracións educativas regularán os requisitos para impartir nas empresas accións formativas destinadas a facilitarlles aos seus traballadores maiores de 18 anos a obtención dun título de formación profesional.

2. A avaliación realizarase por módulos profesionais do ciclo formativo correspondente e, de ser o caso, por unidades formativas dos módulos profesionais e levarana a cabo centros de formación profesional debidamente acreditados.

3. Os requisitos que establezan as administracións educativas para impartir as accións formativas e as probas de avaliación deberán garantir a adquisición dos resultados de aprendizaxe nas condicións de calidade establecidas para a obtención dos títulos de formación profesional.

CAPÍTULO II

Centros que imparten formación profesional do sistema educativo

Artigo 45. *Centros docentes e rede de centros de formación profesional.*

1. As ensinanzas de formación profesional do sistema educativo poderán impartirse nos seguintes centros:

- a) Centros públicos e privados autorizados pola Administración educativa competente.
- b) Centros de referencia nacional, nas condicións e para os fins establecidos no Real decreto 229/2008, do 15 de febreiro, polo que se regulan os centros de referencia nacional no ámbito da formación profesional.
- c) Centros integrados de formación profesional, conforme o disposto no artigo 11 da Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións profesionais e da formación profesional, e no Real decreto 1558/2005, do 23 de decembro, polo que se regulan os requisitos básicos dos centros integrados de formación profesional.

2. As administracións educativas asegurarán unha rede estable de centros de formación profesional do sistema educativo con todos os centros sostidos con fondos públicos.

3. Os centros públicos e privados concertados que ofrezan de forma integrada ensinanzas de formación profesional do sistema educativo e para o emprego:

- a) Gozarán de autonomía de organización e de xestión dos recursos humanos e materiais, nos termos que regulamentariamente establezan as administracións educativas e laborais no ámbito das súas competencias.
- b) Poderán acceder aos recursos orzamentarios destinados ao financiamento das accións formativas para o emprego que desenvolvan, de conformidade cos mecanismos de cooperación que concerten as administracións educativas e laborais.
- c) Deberán someter todas as accións formativas que desenvolvan a avaliacións de calidade, nos termos que regulamentariamente establezan as administracións competentes.

4. Na oferta de módulos profesionais específicos de programas de cualificación profesional inicial poderán participar as corporacións locais, as asociacións profesionais, as organizacións non gobernamentais e outras entidades empresariais e sindicais nas condicións que determinen as administracións educativas.

Artigo 46. *Requisitos dos centros onde se impartan as ensinanzas de formación profesional do sistema educativo.*

1. Todos os centros de titularidade pública ou privada que ofrezan ensinanzas de formación profesional deberán cumprir, como mínimo, os seguintes requisitos:

- a) Reunir as condicións de habitabilidade e de seguridade que se sinalan na lexislación vixente. Os espazos en que se desenvolva a práctica docente terán ventilación e iluminación natural.
- b) Dispor das condicións que posibiliten o acceso, a circulación e a comunicación das persoas con discapacidade, de acordo co disposto na lexislación aplicable en materia

de promoción da accesibilidade e eliminación de barreiras, sen prexuízo dos axustes razoables que deban adoptarse.

c) Cumprir os requisitos de espazos establecidos nos reais decretos polos que se regule cada título ou curso de especialización e cos equipamentos establecidos polas administracións educativas para conseguir os resultados de aprendizaxe de cada módulo profesional.

d) Dispor, como mínimo, dos seguintes espazos e instalacións:

- Despacho de dirección, de actividades de coordinación e de orientación.
- Secretaría.
- Biblioteca e sala de profesores adecuadas ao número de postos escolares.
- Aseos e servizos hixiénico-sanitarios adecuados ao número de postos escolares, así como aseos e servizos hixiénico-sanitarios adaptados para persoas con discapacidade no número, proporción e condicións de uso funcional que a lexislación aplicable en materia de accesibilidade estableza.

2. Para os módulos profesionais específicos dos programas de cualificación profesional inicial, os centros e entidades deberán dispor dos espazos e equipamentos establecidos polas administracións educativas.

3. As instalacións poderán ser comúns a outras ensinanzas que se impartan no mesmo centro educativo. Os espazos formativos definidos para cada ciclo formativo poderán ser utilizados, de forma non simultánea, para outros ciclos formativos ou ensinanzas, sempre que se dispoña dos equipamentos requiridos.

4. Os centros autorizados para impartir un determinado ciclo formativo poderán impartir o ciclo formativo que o substitúa por actualización do Catálogo de títulos, conforme o plan de implantación da comunidade autónoma.

5. Co obxecto de poder utilizar as instalacións propias de contornos profesionais, as administracións educativas poderán autorizar, para impartir os ciclos formativos de formación profesional do sistema educativo, o uso doutros espazos e contornos, sempre que sexan adecuados para o desenvolvemento das actividades docentes, que se identifiquen os ditos espazos e que a súa superficie garde proporción co número de estudantes e satisfagan as características que lles correspondan, acreditando documentalmente que teñen concedida autorización para uso delas durante o tempo en que teñan lugar as actividades formativas. En calquera caso, estes espazos e contornos, así como os itinerarios que condúzan a eles, incorporarán as condicións de accesibilidade precisas que permitan a súa utilización por parte do alumnado con discapacidade, de acordo co que se establece na lexislación aplicable en materia de accesibilidade.

6. Os centros docentes que impartan formación profesional en réxime presencial terán, como máximo, 30 alumnos por unidade escolar. O número de postos escolares nestes centros fixarase nas correspondentes disposicións polas que se autorice a súa apertura e funcionamento, tendo en conta as instalacións e condicións materiais correspondentes.

CAPÍTULO III

Admisión e matrícula

Artigo 47. *Admisión nos centros que impartan formación profesional.*

1. O proceso de admisión para cursar as ensinanzas de formación profesional en centros públicos e privados concertados realizarase cumprindo o disposto polas administracións educativas como desenvolvemento do establecido na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, e neste real decreto.

2. Cando non existan prazas suficientes no centro solicitado, e dado que existen diferentes vías de acceso aos ciclos formativos de grao medio e de grao superior, as

administracións educativas establecerán reservas de prazas atendendo aos seguintes criterios:

a) Acceso aos ciclos formativos de grao medio:

- Entre o 60% e o 70% das prazas para o alumnado que teña o título de graduado en educación secundaria obrigatoria.
- Entre o 20% e o 30% das prazas para o alumnado que superase os módulos obrigatorios dun programa de cualificación profesional inicial.
- Entre o 10% e o 20% das prazas para o alumnado que acceda polas outras vías recollidas neste real decreto.

No caso de non se cubrir a reserva nalgunha das opcións, as vacantes adxudicaránse de forma proporcional ao resto das reservas.

b) Acceso aos ciclos formativos de grao superior:

- Entre o 60% e o 70% das prazas para o alumnado que teña o título de bacharel.
- Entre o 20% e o 30% das prazas para o alumnado que superase o curso de acceso aos ciclos formativos de grao superior.
- Entre o 10% e o 20% das prazas para o alumnado que acceda polas outras vías previstas neste real decreto.

No caso de non se cubrir a reserva nalgunha das opcións, as vacantes adxudicaránse de forma proporcional ao resto das reservas.

2. As administracións educativas establecerán os criterios para regular a orde de prelación do alumnado dentro de cada un dos colectivos sinalados no número anterior. Entre estes criterios terase en conta o expediente académico do alumnado.

3. As administracións educativas determinarán os criterios de admisión, no caso de que a demanda sexa maior que a oferta, para o resto de ofertas de formación profesional reguladas neste real decreto.

4. Para aquelas ensinanzas de formación profesional cuxo perfil profesional requira determinadas condicións psicofísicas ligadas a situacións de seguridade ou saúde, as administracións educativas poderán requirir a achega da documentación xustificativa necesaria, ou a realización de determinadas probas, cando así se indique na norma pola que se regule cada título.

5. No proceso de admisión para cursar as ofertas en réxime a distancia, cando non existan prazas suficientes, terán prioridade as persoas adultas que reúnan as características persoais ou laborais que regulamentariamente determinen as administracións educativas.

Artigo 48. *Matrícula nas ensinanzas de formación profesional.*

1. A matrícula nos ciclos formativos de grao medio e superior estará determinada pola oferta das ditas ensinanzas.

2. En todo caso, a matrícula realizarase en cada un dos cursos académicos, ou por módulos profesionais en caso de matrícula parcial dos ciclos formativos.

3. Co obxecto de garantir o dereito á mobilidade dos alumnos, as administracións educativas deberán permitir a matriculación en réxime presencial ou a distancia daqueles que superasen algún módulo profesional noutra comunidade autónoma e non esgotasen o número de convocatorias establecido. Para iso, tales alumnos poderán realizar matrícula parcial naqueles módulos profesionais que teñan pendentes de superar.

4. Durante un mesmo curso académico, un alumno non poderá estar matriculado no mesmo módulo profesional a distancia e en réxime presencial.

5. As administracións educativas regularán o procedemento de matrícula nas outras ensinanzas de formación profesional reguladas neste real decreto.

CAPÍTULO IV

Ensinanzas de formación profesional a distancia

Artigo 49. *Oferta de formación profesional a distancia.*

1. A oferta de formación profesional a distancia permitirá combinar o estudo e a formación coa actividade laboral ou outras responsabilidades, así como con aquelas situacións persoais que dificulten o estudo e a formación en réxime de ensino presencial.

2. O Ministerio de Educación e as administracións educativas impulsarán a xeneralización desta oferta educativa a distancia, dando prioridade aos sectores en crecemento ou que estean xerando emprego. Para iso elaborará, en colaboración coas comunidades autónomas, os materiais necesarios para esta oferta.

3. A plataforma de formación profesional a distancia, promovida polo Goberno e desenvolvida en colaboración coas comunidades autónomas, proporcionará, cando menos, os seguintes servizos:

a) Permitirá cursar ciclos formativos de grao medio e grao superior de formación profesional.

b) Permitirá cursar a formación complementaria que requiran as persoas que superen un proceso de avaliación e acreditación de competencias profesionais adquiridas a través da experiencia laboral, coa finalidade de que poidan obter un título de formación profesional.

c) Permitirá cursar módulos profesionais incluídos en títulos e asociados a unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais, como formación acumulable para a obtención dun título de formación profesional.

d) Poderán tamén ofertarse, nesta modalidade, os cursos de acceso a ciclos de grao medio e de grao superior.

e) Proporcionará información das ofertas das diferentes administracións educativas, en réxime de ensino a distancia.

4. As administracións educativas colaborarán para facilitar a interoperabilidade das súas plataformas de ensino a distancia.

Artigo 50. *Centros.*

1. As administracións educativas, no ámbito das súas competencias, adoptarán as medidas necesarias e ditarán as instrucións precisas para a posta en marcha e funcionamento da educación a distancia nas ensinanzas de formación profesional, co fin de que estas ensinanzas se impartan cos espazos, equipamentos, recursos e profesorado que garantan a súa calidade. Así mesmo, contarán cos materiais curriculares adecuados e adaptaranse ao disposto na disposición adicional cuarta da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

2. Os centros públicos e privados autorizados para impartir ensinanzas de formación profesional a distancia deberán contar coa autorización previa para impartir as ditas ensinanzas en réxime presencial.

3. Os centros públicos das administracións educativas que impartan exclusivamente formación a distancia quedan exceptuados do disposto no número anterior.

TÍTULO V

Avaliación e acreditación das ensinanzas de formación profesional

CAPÍTULO I

Avaliación

Artigo 51. *Avaliación das ensinanzas de formación profesional.*

1. A avaliación da aprendizaxe do alumnado das ensinanzas de formación profesional realizarase por módulos profesionais. Os procesos de avaliación adecuaranse ás adaptacións metodolóxicas das que puidese ser obxecto o alumnado con discapacidade e garantirase a súa accesibilidade ás probas de avaliación.

2. En todo caso, a avaliación realizarase tomando como referencia os obxectivos, expresados en resultados de aprendizaxe, e os criterios de avaliación de cada un dos módulos profesionais, así como os obxectivos xerais do ciclo formativo ou curso de especialización.

3. O titor da empresa designado polo correspondente centro de traballo para o período de estadía do alumno colaborará co titor do centro educativo para a avaliación do módulo de formación en centros de traballo. O dito módulo profesional cualificarase como apto ou non apto e non se terá en conta para calcular a nota media do expediente académico.

4. Cada módulo profesional poderá ser obxecto de avaliación en catro convocatorias, excepto o de formación en centros de traballo, que o será en dúas. Con carácter excepcional, as administracións educativas poderán establecer convocatorias extraordinarias para aquelas persoas que esgotasen as catro convocatorias por motivos de enfermidade ou discapacidade ou outros que condicionen ou impidan o desenvolvemento ordinario dos estudos.

5. A cualificación dos módulos profesionais, excepto o de formación en centros de traballo, será numérica, entre un e dez, sen decimais. A superación das ensinanzas requirirá a avaliación positiva en todos os módulos profesionais que as compoñen. Considéranse positivas as puntuacións iguais ou superiores a cinco puntos.

6. A nota final do ciclo formativo será a media aritmética expresada con dous decimais. A cualificación obtida nun módulo profesional superado será trasladable a calquera dos ciclos en que estea incluído.

7. As administracións educativas establecerán as condicións de renuncia á convocatoria e matrícula de todos ou dalgúns módulos profesionais. A renuncia á convocatoria reflectirase nos documentos de avaliación coa expresión de renuncia.

8. No caso das ensinanzas cursadas a distancia, a avaliación final para cada un dos módulos profesionais exixirá a superación de probas presenciais en centros autorizados que aseguren o logro dos resultados de aprendizaxe e harmonizarase cos procesos de avaliación que se desenvolvan ao longo do curso.

9. A avaliación dos módulos profesionais incluídos nos programas formativos desenvoltos en alternancia con empresas será realizada polo profesor responsable do módulo, en coordinación, de ser o caso, co titor do centro docente e os titores da empresa.

10. Os documentos do proceso de avaliación das ensinanzas de formación profesional son o expediente académico do alumno, as actas de avaliación e os informes de avaliación individualizados. Os informes de avaliación e os certificados académicos son os documentos básicos que garanten a mobilidade do alumnado.

CAPÍTULO II

Acreditacións oficiais

Artigo 52. *Títulos e certificados académicos.*

1. O alumno ou a alumna que supere na súa totalidade as ensinanzas dun ciclo formativo obterá un título de formación profesional:

- a) O correspondente título de técnico, se supera as ensinanzas de formación profesional de grao medio.
- b) O correspondente título de técnico superior, se supera as ensinanzas de formación profesional de grao superior.

2. Aqueles que non superen na súa totalidade as ensinanzas do ciclo formativo poderán solicitar un certificado académico que acredite a superación de módulos profesionais concretos. Farase constar a relación entre módulos profesionais superados e as unidades de competencia acreditadas do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.

3. O alumnado que se matricule parcialmente en determinados módulos profesionais ou nos programas formativos sinalados no capítulo V do título I deste real decreto recibirá, solicitándoo previamente, unha certificación académica expedida pola Administración educativa que acreditará os módulos superados coa finalidade de acumular a formación conducente á obtención dun título de formación profesional ou un certificado de profesionalidade.

4. Os títulos e certificados académicos indicados neste artigo terán efectos en todo o territorio nacional e permitirán a mobilidade do alumnado a outros centros educativos e, de ser o caso, a acreditación das unidades de competencia asociadas ao Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.

5. A superación do curso de especialización acreditarase mediante certificación académica e terá validez en todo o territorio nacional.

A certificación académica que se expida ás persoas tituladas que superen un curso de especialización mencionará o título a que esta se refire e acreditará, de ser o caso, as respectivas unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais. A dita certificación terá valor no Sistema Nacional de Cualificacións Profesionais e Formación Profesional.

A expedición e rexistro dos certificados académicos do curso de especialización rexeráse polo Real decreto 1850/2009, do 4 de decembro, sobre expedición de títulos académicos e profesionais correspondentes ás ensinanzas establecidas pola Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

6. As administracións laborais competentes expedirán, a aqueles que o soliciten, o certificado de profesionalidade correspondente, sempre que a través das ensinanzas profesionais cursadas no sistema educativo obtivesen a certificación académica que acredite as unidades de competencia que conforman o dito certificado de profesionalidade, pola superación dos módulos profesionais asociados a elas.

Artigo 53. *Forma e contido dos certificados académicos.*

1. Os certificados académicos serán expedidos por impresos oficiais normalizados, pola Administración educativa en cuxo ámbito territorial se cursasen as ensinanzas de formación profesional do sistema educativo, por solicitude previa da persoa interesada.

2. Os certificados académicos deberán conter, como mínimo, a seguinte información:

- a) Datos persoais.
- b) Datos do ciclo formativo, curso de especialización ou programa formativo.
- c) Datos do centro onde se cursaron os estudos.

- d) Última cualificación obtida en cada módulo profesional, especificando o ano e o número da convocatoria.
- e) Cualificación final no caso de finalización das ensinanzas.
- f) As condicións de acceso.

TÍTULO VI

Información e orientación profesional na formación profesional do sistema educativo

Artigo 54. *Fins.*

A información e orientación profesional na formación profesional do sistema educativo terá os seguintes fins:

- a) Facilitar información e orientación sobre as diversas ofertas de formación dispoñibles, identificando as oportunidades de aprendizaxe ao longo da vida, as posibilidades de acceso a elas, os requisitos académicos establecidos e os itinerarios formativos, e as axudas á formación. Todo isto, adaptado ás condicións, necesidades e intereses das persoas que demanden a información.
- b) Facilitar información e orientación sobre o mercado laboral, tendencias laborais, oportunidades de autoemprego así como a mobilidade laboral e profesional nos distintos sectores económicos.
- c) Ofrecer información e orientación sobre a natureza e as fases do procedemento de avaliación e acreditación das competencias profesionais adquiridas a través da experiencia laboral, o acceso a el, as acreditacións oficiais que se poden obter e os efectos delas, facilitando a toma dunha decisión fundamentada sobre a participación no procedemento así como, de ser o caso, o acompañamento necesario no seu inicio e desenvolvemento.
- d) Orientar cara á definición dos itinerarios formativos e profesionais que mellor se adapten aos intereses e circunstancias persoais, axustando expectativas e preferencias, e identificando metas profesionais.
- e) Orientar o alumnado cara aos ciclos formativos que mellor se adapten ás súas circunstancias persoais, de maneira que a opción elixida lles permita superar os obxectivos dos módulos profesionais e terminar a totalidade do ciclo formativo.

Artigo 55. *Organización.*

1. As administracións educativas, no ámbito das súas competencias, proporcionarán información ao alumnado do sistema educativo, ás familias e á sociedade en xeral. Así mesmo, estableceranse as medidas e instrumentos necesarios de apoio e reforzo para facilitar a información, orientación e asesoramento tanto aos mozos con risco de abandono prematuro do sistema educativo como aos colectivos con maior risco de exclusión social.
2. Co fin de lograr unha maior eficacia dos servizos e recursos destinados á información e orientación profesional, as administracións educativas, no ámbito da súa competencia, establecerán as medidas que garantan a coordinación necesaria con outros servizos ou dispositivos dependentes das administracións educativas e laborais, da Administración local, dos interlocutores sociais, e de calquera outro organismo ou entidade que preste servizos de orientación profesional.
3. O Ministerio de Educación impulsará, a través das administracións educativas, a recollida sistemática de datos a nivel nacional sobre o uso dos servizos de información e orientación profesional en institucións educativas, co fin de elaborar informes, recomendacións e ferramentas que permitan mellorar a calidade da prestación.
4. O Ministerio de Educación e as administracións educativas colaborarán na actualización da plataforma informática integrada de información e orientación profesional (www.todofp.es), co fin de mellorar a coordinación e a complementariedade das distintas plataformas existentes.

5. Os centros integrados de formación profesional e os centros de referencia nacional desenvolverán a experimentación necesaria para a elaboración de modelos e recursos de información e orientación profesional que sirvan de base para a súa aplicación nos centros e servizos das administracións educativas.

6. O Ministerio de Educación e o Ministerio de Traballo e Inmigración, xunto coas administracións educativas e laborais correspondentes, e cos interlocutores sociais, colaborarán no establecemento de sistemas de garantía de calidade para lograr a consecución dos fins da información e orientación profesional.

TÍTULO VII

A calidade na formación profesional do sistema educativo

Artigo 56. *Impulso á innovación e á calidade: accións e medidas.*

O Ministerio de Educación impulsará, xunto coas administracións educativas, accións e medidas dirixidas a:

- a) Incentivar o esforzo dos centros para a mellora dos niveis de calidade como contribución á excelencia no ámbito da formación profesional.
- b) Promover a colaboración coas empresas dos diferentes sectores produtivos para potenciar a innovación, a transferencia de coñecemento e a especialización en materia de formación profesional.
- c) Potenciar a innovación en aspectos didácticos, tecnolóxicos, de orientación e inserción profesional.
- d) Desenvolver as actuacións necesarias para incrementar a participación de estudantes, traballadores, profesorado e formadores en programas de mobilidade nacional e internacional.
- e) Promover plans de formación específicos para o profesorado e formadores de formación profesional das distintas familias profesionais.

Artigo 57. *Marco de referencia de garantía da calidade na formación profesional do sistema educativo.*

1. Establécese o Marco de referencia de garantía da calidade na formación profesional do sistema educativo, en coherencia co Marco de referencia europeo de garantía da calidade, como instrumento de referencia para axudar e supervisar a mellora permanente da calidade da formación profesional do sistema educativo.

2. Este Marco estará definido fundamentalmente por instrumentos comúns, descritores e indicadores de calidade de referencia.

3. A Dirección Xeral de Formación Profesional do Ministerio de Educación elaborará o conxunto de descritores e indicadores de calidade, en colaboración coas administracións educativas e os axentes sociais máis representativos, a través da Rede de garantía da calidade en formación profesional.

4. Para os efectos da recomendación prevista no Marco de referencia europeo aprobada polo Parlamento Europeo e o Consello do 18 de xuño de 2009, establécese que o punto de referencia nacional de garantía da calidade na formación profesional é a Subdirección Xeral de Orientación e Formación Profesional do Ministerio de Educación.

Artigo 58. *Rede de calidade na formación profesional do sistema educativo.*

1. O Ministerio de Educación, xunto coas comunidades autónomas, establece a rede de calidade, que terá como finalidades fundamentais:

- a) Converter a formación profesional do sistema educativo nun referente de calidade de maneira que goce da máxima confianza do alumnado, do tecido empresarial e da sociedade en xeral.

b) Fomentar a cultura da mellora e aseguramento da calidade e innovación na formación profesional do sistema educativo.

c) Proporestratexias e coordinar accións e medidas de planificación, desenvolvemento e avaliación conducentes a mellorar a calidade do ensino e dos servizos da formación profesional do sistema educativo.

d) Desenvolver procedementos para o seguimento e avaliación da mellora continua da formación profesional.

3. O Ministerio de Educación, en colaboración coas administracións educativas, establecerá a estrutura e a organización da rede de calidade de formación profesional do sistema educativo.

Disposición adicional primeira. *Colaboración entre a formación profesional de grao superior, as empresas e a universidade.*

1. As administracións educativas promoverán a colaboración entre os centros que impartan ensinanzas de formación profesional de grao superior, as empresas ou as universidades, co obxecto de desenvolver novos modelos de relacións entre o tecido produtivo, a universidade, a formación profesional e os organismos agregados, co fin de crear innovación científica e empresarial e optimizar recursos.

2. Para iso, as administracións educativas, no ámbito das súas competencias, promoverán o desenvolvemento de proxectos de actuación conxuntos entre os centros de formación profesional que impartan ciclos formativos de grao superior, a universidade e empresas dos correspondentes sectores produtivos. O desenvolvemento destes proxectos conxuntos permitirá a xeración de contornos integrados de traballo conxunto entre as diferentes ensinanzas da educación superior.

3. Os centros de formación profesional que participen nestes contornos terán a dependencia orgánica e funcional establecida actualmente na normativa vixente para as ensinanzas de formación profesional do sistema educativo e cumprirán, en canto á estrutura das ensinanzas e o seu desenvolvemento, co establecido neste real decreto.

Disposición adicional segunda. *Accesibilidade nas ensinanzas de formación profesional.*

1. O Goberno e as administracións educativas, no ámbito das súas respectivas competencias, incluírán no currículo dos ciclos formativos os elementos necesarios para garantir que as persoas que cursen ofertas de formación referidas aos campos profesionais citados na disposición derradeira décima da Lei 51/2003, do 2 de decembro, de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade, desenvolvan as competencias incluídas no currículo en deseño para todos.

2. Así mesmo, as diferentes ofertas de formación profesional e as probas de acceso deben observar a lexislación en materia de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal. Para tal fin o alumnado disporá dos medios e recursos que se precisen para acceder e cursar estas ensinanzas.

3. De acordo co disposto no artigo 75.2 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, as administracións educativas establecerán unha porcentaxe de prazas reservadas nas ensinanzas de formación profesional para o alumnado con discapacidade, que non poderá ser inferior ao cinco por cento da oferta de prazas.

Disposición adicional terceira. *Outras titulacións equivalentes para efectos de acceso.*

Para os efectos do establecido nos artigos 16 e 18 deste real decreto, poderase acceder aos ciclos formativos e ás probas para a obtención dos títulos correspondentes acreditando algunha das condicións seguintes:

a) Para os ciclos formativos de grao medio:

- Estar en posesión do título de graduado en educación secundaria.
- Estar en posesión do título de técnico auxiliar.

- Estar en posesión do título de técnico.
- Estar en posesión do título de bacharel superior
- Ter superado o segundo curso do primeiro ciclo experimental de reforma das ensinanzas medias.
 - Ter superado, das ensinanzas de Artes Aplicadas e Oficios Artísticos, o terceiro curso do plan de 1963 ou o segundo de comúns experimental.
 - Acreditar ter un máximo de dúas materias pendentes no conxunto dos dous primeiros cursos do bacharelato unificado e polivalente.
 - Ter algunha das titulacións equivalentes para o acceso aos ciclos formativos de grao superior establecidos na alínea b).
 - Ter superado outros estudos ou cursos de formación dos declarados equivalentes para efectos académicos con algún dos anteriores.

b) Para os ciclos formativos de grao superior:

- Estar en posesión do título de bacharel establecido na Lei orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de ordenación xeral do sistema educativo.
- Ter superado o segundo curso de calquera modalidade de bacharelato experimental.
- Ter superado o curso de orientación universitaria ou preuniversitario.
- Estar en posesión do título de técnico especialista, técnico superior ou equivalente para efectos académicos.
- Estar en posesión dunha titulación universitaria ou equivalente.

c) Para os cursos de especialización de formación profesional:

- Estar en posesión do título de técnico ou equivalente para afectos académicos, referenciados na especialización correspondente.
- Estar en posesión do título de técnico especialista, técnico superior ou equivalente para efectos académicos, referenciados na especialización correspondente.

Disposición adicional cuarta. *Equivalencias a títulos xenéricos de técnico e técnico superior.*

1. Os títulos de técnico auxiliar da Lei 14/1970, do 4 de agosto, xeral de educación e financiamento da reforma educativa, que non teñan declarada a equivalencia para efectos profesionais a un título de técnico na correspondente profesión, ademais de ter os efectos académicos que o título de graduado en educación secundaria obrigatoria establecido na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, terán os mesmos efectos profesionais que correspondan ao título xenérico de técnico de formación profesional do sistema educativo.

2. Os títulos de técnico especialista da Lei 14/1970, do 4 de agosto, xeral de educación e financiamento da reforma educativa, que non teñan declarada a equivalencia a un título de técnico superior na correspondente especialidade, terán os mesmos efectos académicos e profesionais que o título xenérico de técnico superior da formación profesional do sistema educativo.

Disposición adicional quinta. *Validación entre módulos profesionais dos títulos establecidos ao abeiro da Lei orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de ordenación xeral do sistema educativo, e módulos profesionais dos títulos establecidos ao abeiro da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.*

1. Os módulos profesionais de títulos da Lei 14/1990, excepto o de formación en centros de traballo, que figuren como validados no anexo dos títulos elaborados ao abeiro da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, darán dereito á validación do correspondente módulo profesional que apareza no dito anexo, independentemente do título de formación profesional a que pertenza.

2. A dita validación será recoñecida pola dirección do centro educativo onde conste o expediente do alumno e irá acompañada da documentación acreditativa de cumprir os requisitos exixidos, conforme o disposto no artigo 40 deste real decreto.

Disposición adicional sexta. *Titulacións e especialidade do profesorado, atribución docente e equivalencias para efectos de docencia.*

Na disposición estatal que estableza e regule cada título de formación profesional ou curso de especialización estableceranse:

a) As especialidades do profesorado do sector público ás cales se atribúe a impartición dos módulos profesionais correspondentes, así como as equivalencias para efectos de docencia e a cualificación dos profesores especialistas que en cada caso procedan.

b) As titulacións requiridas e calquera outro requisito necesario para a impartición dos módulos profesionais, para o profesorado dos centros de titularidade privada ou de titularidade pública doutras administracións distintas das educativas.

Disposición adicional sétima. *Réxime especial dos centros militares que impartan ensinanza de formación profesional.*

1. Os centros docentes militares poderán ser autorizados polo Ministerio de Educación para impartir ao persoal militar ensinanzas conducentes á obtención de títulos de formación profesional, de conformidade co artigo 55.3 da Lei 39/2007, do 19 de novembro, da carreira militar.

2. As ensinanzas de formación profesional nos centros docentes militares autorizados deberán ser impartidas por persoal que cumpra as titulacións requiridas e os requisitos necesarios establecidos nos reais decretos polos que se regulan os correspondentes títulos de formación profesional e demais disposicións concordantes.

Os centros docentes militares autorizados para impartir ensinanzas de formación profesional poderanse integrar na rede de centros públicos do sistema educativo da comunidade autónoma en cuxo territorio radiquen, para efectos da provisión de prazas e mobilidade do profesorado.

3. A Administración educativa do territorio en que radique cada centro poderá proporcionar ao Ministerio de Defensa o persoal docente necesario para impartir estas ensinanzas. Para estes efectos subscribiranse os correspondentes convenios de colaboración entre o Ministerio de Educación, o Ministerio de Defensa e a comunidade autónoma correspondente nos cales se precisarán as necesidades de persoal dos centros docentes militares, con indicación da especialidade ou os requisitos de titulación, e a contía da compensación que o Ministerio de Defensa transferirá á Administración educativa correspondente ao custo das retribucións do persoal docente que preste servizos nos centros docentes militares de formación.

Neste caso, o persoal docente da Administración educativa quedará adscrito aos centros docentes militares autorizados polo Ministerio de Educación.

4. Os funcionarios docentes que impartan ensinanzas de formación profesional en centros militares gozarán dos mesmos dereitos e obrigas que os destinados en prazas de centros docentes da Administración educativa en cuxo territorio radiquen, coas peculiaridades derivadas do carácter militar dos centros.

5. Atendendo á singularidade do contorno profesional das Forzas Armadas, as ensinanzas do currículo do ámbito de xestión do Ministerio de Educación poderán contextualizarse a este contorno. Para iso, o profesorado contará coa colaboración necesaria do persoal militar destinado nos centros.

6. Os estudos conducentes ao título de formación profesional poderán ter unha duración de tres cursos académicos para poder combinalos coas ensinanzas militares.

7. O módulo de formación en centros de traballo terá as mesmas finalidades marcadas no artigo 25 deste real decreto e poderase realizar nas unidades, buques, centros e organismos do Ministerio de Defensa. Terá unha duración mínima de 30 días con dedicación exclusiva.

Disposición adicional oitava. *Correspondencia dos títulos de formación profesional coa Clasificación Internacional Normalizada da Educación.*

Para os efectos da Clasificación Internacional Normalizada da Educación da UNESCO (CINE 1997 ou a súa equivalente na versión definitiva da CINE 2011), o título de técnico superior de formación profesional acredita un nivel educativo 5B e o título de técnico de formación profesional acredita un nivel educativo 3B.

Disposición derogatoria única. *Derogación normativa.*

Quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior rango se opoñan ao disposto neste real decreto e, en particular, o Real decreto 1538/2006, do 15 de decembro, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo.

Disposición derradeira primeira. *Calendario de aplicación.*

Todas as disposicións consideradas neste real decreto serán de aplicación no curso 2012-2013. As administracións educativas poderán anticipar a implantación das medidas que consideren necesarias no curso 2011-2012.

Disposición derradeira segunda. *Equivalencia entre os títulos anteriores, os actuais títulos de formación profesional e as novas titulacións.*

O Goberno, logo de consulta ao Consello Xeral da Formación Profesional, determinará as equivalencias entre os títulos de formación profesional da Lei 14/1970, do 4 de agosto, xeral de educación e de financiamento da reforma educativa, os títulos vixentes da Lei orgánica 1/1990, do 3 de outubro, e os que se establezan ao abeiro da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (LOE).

Disposición derradeira terceira. *Título competencial e carácter básico.*

1. Este real decreto ten carácter básico e dítase ao abeiro das regras 1.ª e 30.ª do artigo 149.1 da Constitución, que reserva ao Estado a competencia para establecer as normas básicas para o desenvolvemento do dereito á educación, co fin de garantir o cumprimento das obrigas dos poderes públicos nesta materia.

2. Exceptúanse deste carácter o título II e o título III deste real decreto, que se ditan ao abeiro da competencia exclusiva do Estado para a regulación das condicións de obtención, expedición e homologación de títulos académicos e profesionais, de conformidade coa regra 30.ª do artigo 149.1 da Constitución.

Disposición derradeira cuarta. *Entrada en vigor.*

Este real decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 29 de xullo de 2011.

JUAN CARLOS R.

O ministro de Educación,
ÁNGEL GABILONDO PUJOL

ANEXO I

Competencias propias dos diferentes niveis de formación profesional

Programas de cualificación profesional inicial

1. Realizar tarefas sinxelas, nun contexto de traballo concreto; aplicando as competencias básicas e as destrezas necesarias.
2. Resolver problemas predicibles na actividade profesional.
3. Desenvolver as tarefas propias do seu nivel con autonomía e responsabilidade empregando criterios de calidade e eficiencia.
4. Adquirir novos coñecementos por si mesmo, aplicando as habilidades básicas na utilización das fontes de información.
5. Adaptarse ás novas situacións laborais orixinadas por cambios tecnolóxicos e organizativos na súa actividade profesional.
6. Comunicarse eficazmente e traballar en equipo, respectando a autonomía e competencia das distintas persoas que interveñen no ámbito do seu traballo, para mellorar a calidade do traballo realizado.
7. Asumir medidas de prevención de riscos e seguridade laboral na realización das actividades profesionais.
8. Actuar con espírito emprendedor, iniciativa persoal e responsabilidade na elección dos procedementos da súa actividade laboral.
9. Exercer os dereitos e as obrigas derivadas da actividade profesional, de acordo co establecido na lexislación vixente, participando activamente na vida económica, social e cultural.

Ciclos formativos de grado medio

1. Aplicar técnicas e coñecementos de diferentes ámbitos de coñecemento nun campo profesional especializado.
2. Resolver problemas e continxencias de forma creativa e innovadora dentro do ámbito da súa competencia, identificando as causas que os provocan.
3. Supervisar o traballo rutineiro doutras persoas asumindo a responsabilidade necesaria para a avaliación e a mellora de procesos e procedementos de traballo, que garantan a calidade do produto ou servizo.
4. Adaptarse ás novas situacións laborais orixinadas por cambios tecnolóxicos e organizativos nos procesos produtivos, actualizando os seus coñecementos utilizando os recursos existentes para a aprendizaxe ao longo da vida, especialmente as tecnoloxías da información e a comunicación.
5. Realizar e organizar con responsabilidade e autonomía o traballo asignado no ámbito da súa competencia, cooperando ou traballando en equipo con outros profesionais no ámbito de traballo.
6. Comunicarse eficazmente, respectando a autonomía e competencia das distintas persoas que interveñen no ámbito do seu traballo, para mellorar a calidade do traballo e produto ou servizo realizado.
7. Aplicar os protocolos e as medidas preventivas de riscos laborais e protección ambiental durante o proceso produtivo, para evitar danos nas persoas e no ámbito laboral e ambiental.
8. Realizar a xestión básica para a creación e funcionamento dunha pequena empresa e ter iniciativa na súa actividade profesional.
9. Exercer os dereitos e as obrigas derivadas da actividade profesional, de acordo co establecido na lexislación vixente, participando activamente na vida económica, social e cultural.

Ciclos formativos de grao superior

1. Definir, planificar e organizar procesos e procedementos de traballo con autonomía no seu campo profesional.
2. Avaliar e resolver problemas e continxencias en contextos variados e xeralmente non previsibles, con comprensión crítica, transferencia de saberes e capacidade para a innovación e a creatividade.
3. Supervisar obxectivos, técnicas e resultados do traballo persoal e dos membros do equipo, con liderado e espírito de mellora, garantindo a calidade do proceso e do produto ou servizo.
4. Aplicar e integrar tecnoloxías e coñecementos avanzados ou especializados nos procesos de traballo.
5. Adaptarse ás novas situacións laborais, mantendo actualizados os coñecementos científicos, técnicos e tecnolóxicos relativos ao seu ámbito profesional, xestionando a súa formación e os recursos existentes na aprendizaxe ao longo da vida, especialmente utilizando as tecnoloxías da información e a comunicación.
6. Comunicarse cos seus iguais, superiores, clientes e persoas baixo a súa responsabilidade, utilizando vías eficaces de comunicación, transmitindo a información ou coñecementos adecuados e respectando a autonomía e competencia das persoas que interveñen no ámbito do seu traballo.
7. Xerar contornos seguros no desenvolvemento do seu traballo e o do seu equipo, supervisando e aplicando os procedementos de prevención de riscos laborais e ambientais, de acordo co establecido pola normativa e os obxectivos da empresa.
8. Realizar a xestión básica para a creación e funcionamento dunha pequena empresa e ter iniciativa na súa actividade profesional con sentido da responsabilidade social.
9. Exercer os dereitos e obrigas derivados da actividade profesional, de acordo co establecido na lexislación vixente, participando activamente na vida económica, social e cultural.

ANEXO II**Competencias básicas relacionadas co acceso aos ciclos formativos de grao medio**

As competencias básicas que se terán especialmente como referencia son as seguintes:

- Tratamento da información e competencia dixital.
- Competencia en comunicación lingüística.
- Competencia matemática.
- Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico.
- Competencia social e cidadá.

Tratamento da información e competencia dixital.

Descrición: esta competencia consiste en dispor de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información, e para transformala en coñecemento. A competencia dixital significa, así mesmo, comunicar a información e os coñecementos adquiridos. Esta competencia permite resolver problemas, traballar en contornos colaborativos e xerar producións responsables e creativas.

O tratamento da información e a competencia dixital implican ser unha persoa autónoma, eficaz, responsable, crítica e reflexiva ao seleccionar, tratar e utilizar a información e as súas fontes, así como as distintas ferramentas tecnolóxicas. Ter unha actitude crítica e reflexiva na valoración da información dispoñible, contrastándoa cando é necesario, e respectar as normas de conduta acordadas socialmente para regular o uso da información e as súas fontes nos distintos soportes.

Resultados esperables: o alumnado que vai ingresar nun ciclo formativo de grao medio debería poder realizar as operacións básicas de manexo dun ordenador e os seus periféricos; utilizar adecuadamente a terminoloxía relacionada coas TIC; utilizar a internet para buscar e obter información; executar tarefas sinxelas cun procesador de textos e unha folia de cálculo; instalar, desinstalar e actualizar programas nun sistema operativo.

Competencia en comunicación lingüística.

Descrición: esta competencia refírese ao uso da linguaxe:

como instrumento para a comunicación oral e escrita: ler e escribir; conversar, dialogar, expresar e interpretar pensamentos, emocións, vivencias, opinións, creacións.

para a representación, interpretación e comprensión da realidade: adaptar a comunicación ao contexto; buscar, recompilar, procesar e comunicar información; coñecer as regras do sistema da lingua; xerar hipóteses, ideas, supostos, interrogantes.

para a construción e comunicación do coñecemento: comprender os textos; estruturar o coñecemento e dar coherencia e cohesión ao discurso, ás propias accións e tarefas; manexar diversas fontes de información.

para a organización e autorregulación do pensamento, as emocións e a conduta: adoptar decisións, convivir, eliminar estereotipos e expresións sexistas; formar un xuízo crítico e ético; uso da comunicación para resolver conflitos; aceptar opinións distintas á propia.

É a competencia básica fundamental en calquera proceso de aprendizaxe xa que non hai coñecemento nin disciplina que non requira dela. Persegue a adquisición de habilidades e destrezas para a comunicación oral e escrita de tipo lingüístico (pronuncia, entoación, léxico, estruturación gramatical, ritmo, fluidez), e tamén discursivos (selección e ordenamento de ideas, coherencia) e estratéxicos co uso de estratexias non verbais.

Resultados esperables: o alumnado que vai ingresar nun ciclo formativo de grao medio debería demostrar un nivel de comprensión e uso de expresións orais e textos escritos que lle permitan o acceso ao coñecemento. Así, debería ser capaz de explicar feitos, ideas ou emocións de forma oral con claridade. Así mesmo, debería ser capaz de elaborar esquemas e resumos de textos sinxelos.

No caso das linguas estranxeiras.

Descrición: a competencia en lingua estranxeira enmárcase dentro da competencia en comunicación lingüística. Esta competencia refírese á utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita. A competencia en lingua estranxeira está relacionada coas destrezas discursivas que teñen lugar en ámbitos diversos como o das relacións persoais, o ámbito educativo, o académico, o público ou o dos medios de comunicación. O seu coñecemento contribúe á formación do alumnado desde unha perspectiva integral en tanto que favorece o respecto, o interese e a comunicación con falantes doutras linguas, desenvolve a conciencia intercultural e é un vehículo para a comprensión de temas e problemas globais.

Resultados esperables: o alumnado que vai ingresar nun ciclo formativo de grao medio debería poder obter información lingüística de dicionarios e outras obras de consulta e aplicala á comprensión e produción de textos sinxelos; coñecer o vocabulario básico e as estruturas gramaticais elementais; identificar a idea xeral e información relevante nun texto sinxelo e nunha conversación; ler textos sinxelos de forma autónoma con finalidades diversas.

Competencia matemática.

Descrición: a competencia matemática consiste na habilidade para utilizar e relacionar os números, as súas operacións básicas, os símbolos e as formas de expresión e razoamento matemático, tanto para producir e interpretar distintos tipos de información, como para resolver problemas relacionados coa vida cotiá e co mundo laboral.

Forma parte da competencia matemática a habilidade para interpretar e expresar con claridade e precisión informacións, datos e argumentacións. Así mesmo, esta competencia implica o coñecemento e manexo dos elementos matemáticos básicos (distintos tipos de números, medidas, símbolos, elementos xeométricos, etc.) e a posta en práctica de procesos de razoamento que levan á solución dos problemas ou á obtención de información. Estes procesos permiten aplicar esa información a unha maior variedade de situacións e contextos, seguir cadeas argumentais identificando as ideas fundamentais, e estimar e axuizar a lóxica e validez de argumentacións e informacións.

En consecuencia, a competencia matemática supón a habilidade para seguir determinados procesos de pensamento (como a indución e a dedución, entre outros) e aplicar algúns algoritmos de cálculo para identificar a validez dos razoamentos e valorar o grao de certeza asociado aos resultados derivados dos razoamentos válidos.

Resultados esperables: o alumnado que vai ingresar nun ciclo formativo de grao medio debería poder resolver problemas nos que interveñan porcentaxes e taxas ou nos que se precise a formulación e resolución de ecuacións de primeiro grao, utilizar os distintos tipos de números e operacións para resolver problemas relacionados coa vida diaria, calcular magnitudes, analizar, elaborar e interpretar táboas e gráficos, obter e interpretar os parámetros estatísticos máis usuais, recoñecer situacións e fenómenos asociados ao azar e a probabilidade.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico.

Descrición: a competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico ten un papel esencial na habilidade para interactuar co mundo físico, tanto nos seus aspectos naturais como nos xerados pola acción humana, posibilitando a comprensión de sucesos, a predición de consecuencias e a actividade dirixida á mellora e preservación das condicións de vida propia, das demais persoas e do resto dos seres vivos. Esta competencia implica non só un mellor coñecemento de cada unha das ciencias da natureza e un coñecemento acerca da propia ciencia senón tamén do uso que se fai dese coñecemento para identificar cuestións ás que pode dar resposta a investigación científica, adquirir novos coñecementos, explicar fenómenos naturais e extraer conclusións baseadas en probas sobre temas relacionados coas ciencias.

Comporta, por tanto, a aplicación dos procesos que caracterizan as ciencias e o método de investigación científica e require a comprensión dos trazos característicos da ciencia, entendida como unha forma do coñecemento e indagación humana, o seu carácter tentativo e creativo, e determinada polas actitudes da persoa cara ás ciencias e á súa disposición por implicarse en cuestións ou temas científicos.

Resultados esperables: o alumnado que vaia ingresar nun ciclo formativo de grao medio debería poder identificar hábitos saudables de hixiene, saúde e alimentación, coñecer os fenómenos ambientais xerais, coñecer o mapa enerxético do noso tempo, xustificar a importancia da diversidade de plantas e animais para a estabilidade da biosfera, diferenciar o coñecemento científico doutras formas do pensamento humano, identificar e describir feitos que amosen a Terra como un planeta en continuo cambio.

Competencia social e cidadá.

Descrición: esta competencia fai posible comprender a realidade social en que se vive, cooperar, convivir e exercer a cidadanía democrática nunha sociedade plural, así como comprometerse a contribuír á súa mellora. Integra coñecementos diversos e habilidades complexas que permiten participar, tomar decisións, elixir como comportarse en determinadas situacións e responsabilizarse das eleccións persoais adoptadas. Globalmente supón utilizar, para desenvolverse socialmente, o coñecemento sobre a evolución e organización das sociedades e sobre os trazos e valores do sistema democrático, así como utilizar o xuízo moral tanto para elixir e tomar decisións como para exercer activa e responsablemente os dereitos e deberes da cidadanía.

Resultados esperables: o alumnado que vai ingresar nun ciclo formativo de grao medio debería saber traballar en equipo, sendo capaz de expresar as súas opinións de forma

asertiva e razoada no contexto de diferentes formas de participación que debe coñecer e saber desenvolverse nelas baixo os principios básicos da Declaración Universal dos Dereitos Humanos. Debería saber describir a organización social, política e territorial do seu ámbito máis próximo (local) e máis afastado (comunidade autónoma, España, Europa), así como situar no tempo os acontecementos históricos máis relevantes e representativos. Debería facer uso de diferentes fontes e ferramentas de busca para obter e relacionar información.

ANEXO III

Competencias básicas relacionadas co acceso aos ciclos formativos de grao superior

As competencias básicas que se terán especialmente como referencia son as seguintes:

- Tratamento da información e competencia dixital.
- Competencia en comunicación lingüística.
- Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico.
- Competencia social e cidadá.

Tratamento da información e competencia dixital.

Descrición: esta competencia consiste en dispor de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información, e para transformala en coñecemento. A competencia dixital significa, así mesmo, comunicar a información e os coñecementos adquiridos. Esta competencia permite resolver problemas, traballar en contextos colaborativos e xerar producións responsables e creativas.

O tratamento da información e a competencia dixital implican ser unha persoa autónoma, eficaz, responsable, crítica e reflexiva ao seleccionar, tratar e utilizar a información e as súas fontes, así como as distintas ferramentas tecnolóxicas. Ter unha actitude crítica e reflexiva na valoración da información dispoñible, contrastándoa cando é necesario, e respectar as normas de conduta acordadas socialmente para regular o uso da información e as súas fontes nos distintos soportes.

Resultados esperables: o alumnado que vai ingresar nun ciclo formativo de grao superior debería poder utilizar a internet para buscar, intercambiar e obter información; executar tarefas cun procesador de textos e unha folla de cálculo; aplicar as normas de seguridade adecuadas; desenvolverse en contornos de traballo onde se comparte información dixital; instalar, desinstalar e actualizar software; crear e xestionar unha base de datos; deseñar e elaborar presentacións multimedia e integralas en páxinas web.

Competencia en comunicación lingüística.

Descrición: é a competencia básica fundamental en calquera proceso de aprendizaxe xa que non hai coñecemento nin disciplina que non requira dela. Céntrase no coñecemento dos distintos tipos de discursos e, en particular, o científico e o literario, aínda que tamén o coñecemento dos usos básicos da lingua que regulan a vida social da comunicación interpersonal. Esta competencia dota o alumnado dunha maior capacidade para coñecer discursos alleos e para formalizar o propio e, doutra parte, para elevar o nivel de coñecementos e a capacidade de reflexión, ademais de incrementar a experiencia lectora e a potencialidade creadora.

Resultados esperables: o alumnado que vaia ingresar nun ciclo formativo de grao superior debería demostrar un nivel de comprensión e uso de expresións orais e textos escritos que lle permitan o acceso ao coñecemento. Debería expresarse con corrección, así como interpretar e analizar de forma crítica textos escritos e tamén elaboralos. Tamén debería saber comunicar as súas ideas e opinións en interaccións orais, explicando e

argumentando activa e reflexivamente, utilizando adecuadamente a tonalidade e a linguaxe xestual e corporal.

No caso das linguas estranxeiras.

Descrición: a competencia en lingua estranxeira enmárcase dentro da competencia en comunicación lingüística. Esta competencia refírese á utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita. A competencia en lingua estranxeira está relacionada coas destrezas discursivas que teñen lugar en ámbitos diversos como o das relacións persoais, o ámbito educativo, o académico, o público ou o dos medios de comunicación. O seu coñecemento contribúe á formación do alumnado desde unha perspectiva integral en tanto que favorece o respecto, o interese e a comunicación con falantes doutras linguas, desenvolve a conciencia intercultural e é un vehículo para a comprensión de temas e problemas globais.

Resultados esperables: o alumnado que vaia ingresar nun ciclo formativo de grao superior debería ser capaz de identificar a idea xeral nun texto escrito; comprender un texto escrito de carácter técnico; deducir o significado de palabras ou expresións descoñecidas de acordo co contexto; comprender textos orais e audiovisuais sobre temas relacionados cos seus intereses vocacionais ou profesionais; producir textos escritos estruturados, realizar presentacións orais claras e estruturadas e comprender e interpretar a información principal transmitida oralmente por distintos falantes.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico.

Descrición: esta competencia refírese á habilidade para interactuar co mundo físico, tanto nos seus aspectos naturais como nos xerados pola acción humana, de tal modo que se posibilita a comprensión de sucesos, a predición de consecuencias e a actividade dirixida á mellora e preservación das condicións de vida propia, das demais persoas e do resto dos seres vivos. En definitiva, incorpora habilidades para desenvolverse adecuadamente, con autonomía e iniciativa persoal en ámbitos da vida e do coñecemento moi diversos (saúde, actividade produtiva, consumo, ciencia, procesos tecnolóxicos, etc.) e para interpretar o mundo, o que exige a aplicación dos conceptos e principios básicos que permiten a análise dos fenómenos desde os diferentes campos de coñecemento científico involucrados.

En definitiva, esta competencia supón o desenvolvemento e aplicación do pensamento científico-técnico para interpretar a información que se recibe e para predicir e tomar decisións nun mundo en que os avances que se van producindo nos ámbitos científico e tecnolóxico teñen unha influencia decisiva na vida persoal, a sociedade e o mundo natural. Tamén incorpora a aplicación dalgunhas nocións, conceptos científicos e técnicos, e de teorías científicas básicas previamente comprendidas. Isto implica a habilidade progresiva para pór en práctica os procesos e actitudes propios da análise sistemática e de indagación científica: identificar e formular problemas relevantes; realizar observacións directas e indirectas con conciencia do marco teórico ou interpretativo que as dirixe; formular preguntas; localizar, obter, analizar e representar información cualitativa e cuantitativa; deseñar e contrastar solucións tentativas ou hipóteses; realizar predicións e inferencias de distinto nivel de complexidade; e identificar o coñecemento dispoñible, teórico e empírico necesario para responder ás preguntas científicas e para obter, interpretar, avaliar e comunicar conclusións en diversos contextos (académico, persoal e social). Así mesmo, significa recoñecer a natureza, fortalezas e límites da actividade investigadora como construción social do coñecemento ao longo da historia.

Resultados esperables: o alumnado que vaia ingresar nun ciclo formativo de grao superior debería coñecer os fenómenos ambientais xerais, coñecer o mapa enerxético do noso tempo, xustificar a importancia da diversidade de plantas e animais para a estabilidade da biosfera, coñecer o papel da diversidade xenética e os seus efectos sobre a saúde, aplicar os coñecementos derivados da mecánica newtoniana, aplicar os principios de conservación da cantidade de movemento e da enerxía, identificar as características dos

elementos químicos máis representativos da táboa periódica e os distintos tipos de enlaces.

Competencia social e cidadá.

Descrición: esta competencia busca facer posible comprender a realidade social en que se vive, e para iso requírese do alumnado formación, madurez intelectual e humana, coñecementos e habilidades que lle permitan desenvolver funcións sociais e incorporarse á vida activa con responsabilidade. Para iso deben integrarse coñecementos diversos e habilidades complexas que permiten participar, tomar decisións, e saber elixir como comportarse en determinadas situacións, responsabilizándose das eleccións persoais e colectivas adoptadas. Supón utilizar, para desenvolverse socialmente, o coñecemento sobre a evolución e organización das sociedades e sobre os trazos e valores do sistema democrático, así como utilizar o xuízo moral para elixir e tomar decisións, e exercer activa e responsablemente os dereitos e deberes da cidadanía.

Resultados esperables: o alumnado que vaia ingresar nun ciclo formativo de grao superior debería saber traballar en equipo de forma cooperativa e flexible, xulgando de forma crítica sucesos e situacións, expresándoas de forma asertiva e razoada no contexto de diferentes formas de participación nas que debería saber desenvolverse. Debería coñecer elementos clave do mercado de traballo, dos nichos de emprego, así como a natureza, funcións e características dos tipos de empresas. Todo isto, desde o desenvolvemento dunha actitude emprendedora, e recoñecendo e rexeitando calquera conculcación dos dereitos humanos.